GAZETA KRAKOWSKA

Nro 24.

Z KRAKOWA DNIA 23. MARCA 1817 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 15 Marca.

Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomość i Król Pan nasz Miłościwy, przez dobroczynny wzgląd na stan nieszczęśliwy wdowy pozostałey po młynarzu Bartkowskim, niegdyś we wsi Zimnochy w Woiewództwie Płockiem zamieszkałym, a zabitym przez zbiega z pułku 1go strzelców pieszych w chwili, kiedy go miał iuż schwytać, raczył nayłaskawiey Dekretem w Peterzburgu dnia (12) 24 Lutego r. b. wydanym, oznaczyć za wstawieniem się Jego C. Mości W. Xcia Konstantego, Naczelnego Dowodcy woysk Królestwa Polskiego, rzeczoney wdowie pensyią dożywotnią w kwocie złotych dwiescie na rok, maiącą się rachować od dnia, w którym iey mąż życia pozbawionym został.

Radca Sekretarz Stanu
Jenerał Brygady
(pod) *Kossecki.*

Wypis z Rozkazow dziennych do woyska Polskiego Jego Cesarzewicowskiey Mości W. X. Konstantego.

Dnia 7 Marca 1817.
Za Naywyższym Rozkazem.

Umieszczeni zostaią.

W piechocie: W pułku 5tym liniiowym, przykommenderowani do tegoż pułku, porucznik Baciarelli i podporucznik Puchalski.

Otrzymuią żądane dymissyie.

W gwardyi: Z bataliionu grenadyierów, podchorąży Antoni Korzeniewski, w stopniu podporucznika z woyska z pozwoleniem noszenia munduru.

Dla interessow familiynych.

W piechocie: Adjutant polowy przy Jenerale Bryg. Kosseckim, kapitan Ignacy Plater. — Z pułku 1go lin. kapitan Józef Suchodolski. — Z pułku 2go liniiowego, kapitan Nikodem Węgierski, w stopniu Majora, z pozwoleniem noszenia munduru.

W ieździe: Z pułku 3go strzelców konnych, kapitan Ignacy Oskierko, z pozwoleniem noszenia munduru. — Z pułku 4go strzelców konnych, podporucznik Antoni Czarkowski. — Przykommenderowany do tegoż pułku, podporucznik Dyonizy Okiński.

Dla słabości zdrowia.

Z pułku 1go strzelców konnych, porucznik Kaietan Zarski, i z pułku 4go strzel-

ców konnych, kapitan Woyciech Rokossowski, oba z pozwoleniem noszenia munduru.

W nagrodę zasług.

Z pułku 3go Ułanów, podchorąży Antoni Kossowski, w stopniu podporucznika.

Dla interessow familiynych.

W korpusie artylleryi i inżenierów: Z korpusu inżenierów, podporucznik Wiktor Malski, z pozwoleniem noszenia munduru.

Dnia 10 Marca.

Za Naywyższym Rozkazem.

Przykommenderowany zostaie.

W piechocie; Do pułku 6go liniiowego, kapitan Sadowski, z dawnego pułku 1go piechoty Legiionu Nadwiślańskiego.

Oddalony zostaie ze służby, za nieprzyzwoite dla officera postępki.

W piechocie: Z pułku 5go liniiowego podporucznik Zabołowski.

Otrzymuią żądane dymissyie, dla interessow familiynych.

W gwardyi: Z szwadronow Ułanów, podpułkownik Eustachy Wołłowicz, z pozwoleniem noszenia munduru.

W piechocie; Przykommenderowany do pułku 6go liniiowego, podporucznik Andrzey Filkiewicz, w stopniu porucznika. — Z pułku 5go liniiowego, po[illegible]nik Józef Nowaki.

Dla słabości zdrowia.

Z pułku 2go liniiowego, podporucznik Woyciech Przezdębski, z pozwoleniem noszenia munduru. — Z tegoż pułku, kapitan Maurycy Dobrzelewski, w stopniu Majora, z pozwoleniem noszenia munduru.

Dla interessow familiynych.

W jeździe: Z pułku 1go strzelców konnych, porucznik Józef Bess. — Z pułku 4go strzelców konnych, porucznik Erazm Kostkowski. — Z pułku 1go Ułanów podporucznik Wilhelm Awe.

Z Peterzburga d. 9 Lutego d. k.

Dnia 28 z. m. po paradzie, stawiony był przed Jego Cesarską Mością przybyły tu od Wielkiego Xiążęcia Badeńskiego ze szczególnemi zleceniami, Jenerał, Baron Scheffer.

Dnia 3 b. m. był u N. Cesarzowey Jeymości, Maryi Federowney, bal z wieczerzą, na którym, prócz osób zwyczaynie zapraszanych, znaydowali się Posłowie i Ministrowie cudzoziemscy.

Zaczęło tu wychodzić dzieło pod tytułem: Znakomitsze Pamiątki Petersburga i iego okolic. Autorem iego iest P. Swinin, Radca Nadworny. Każdy oddział tego dzieła zawierać będzie sześć artykułów i tyleż rycin, wystawuiących widoki miasta, iego okolic, gmachów, pomników, zabaw narodowych. Wykład rycin iest w Rossyyskim i Francuzkim języku. W pierwszey części, która niedawno wyszła, zawieraią się poniżey artykuły z rycinami: 1) Wizerunek szczęśliwie nam panuiącego Cesarza Alexandra. 2) Pomnik Piotra W. 3) Kościół Kazański. 4) Letni ogród. 5) Niedziela maślaną zwana. 6) Pawłosk. Przydany ieszcze plan miasta. Dzieło to, sądząc z pierwszey iego części, nie może być bez przyiemności, nawet dla tych, którzy widzieli tę słynącą w świecie całym stolicę, godną pobytu Monarchów Rossyyskich. Cena rubli 12 kop. 50.

W Grudniu r. z. w okolicach Baturyna, zabito czarnego niedźwiedzia nadzwyczayney wielkości. Postawiony na tylnych łapach, ma wysokości $3\frac{1}{4}$ arszyna; grubość około piersi 3 arszyny; obwód głowy $1\frac{1}{2}$ arszyna; długość nóg 1 arsz.; szerokość łapy $\frac{1}{4}$ arsz.; a w stopie pół arszyna; ważył ze skórą 27 pudów i 30 funtów; bez skóry

22 pudy 30 fun:; przetopiona tłustość z niego ważyła 3 pudy 30 funtów.

Z Poznania d. 1 Marca.

N. Pan raczył w Patencie z dnia 9 Listopada r. z. rozkazać, ażeby w dniu dzisieyszym Prawo Pruskie zaczęło mieć moc obowięzuiącą Wielkie Xięztwo Poznańskie. Z odmianą tą w nierozerwanym zostawało związku nowych władz zaprowadzenie. — W dniach 26, 27 i 28 z. m. zakończył tu swe urzędowanie, Sąd sprawiedliwości kaząącey obudwóch Departamentów Wielkiego Xięztwa, Trybunał handlowy i Cywilny. JW. Prezes Schönermark udawszy się na sale ich posiedzeń dziękował członkom za sprawowane dotąd posługi, oddaiąc w naychlubnieyszym sposobie sprawiedliwość nieskazitelności i wierności, z iaką Urzędnicy powołania swego dopełnili. Szczere to uznanie z widocznem przeięte było rozczuleniem.

Dzień dzisieyszy przeznaczonym był na otworzenie nowego Naywyższego Sądu Appellacyynego W. X. Poznańskiego, oraz przyszłego Sądu Ziemiańskiego dla Powiatów Poznańskiego, Obornickiego, Szremskiego i Szrodzkiego. O godzinie 11 nastąpiła instaliacyia. Powołanie do urzędowania w tych Magistraturach, a obecne tu osoby, zebrały się na sali byłego Trybunału Cywilnego. JWW. Biskup Górzeński, dowodzący Jenerał Thümen, Naczelny Prezes Zerboni di Sposetti i Vice-Prezesowie Rejencyi tuteyszey Colomb i Baumann, przytomni byli temu obrzędowi. Zaszczycili go także swą obecnością JWW. Woiewoda, Hrabia Działyński, i Minister Stanu Breza.

JW. Prezes Schönermark zagaił go mową, w którey zdał sprawę z wykonania woli N. Pana przy urządzeniu władz sądowniczych, oddał Urzędnikom świadectwo wiernego dopełnienia powierzonych im obowiązków, wspomniał o czynnym udziale JO. Namiestnika Xięcia Radziwiłła i JW. Naczelnego Prezesa Zerboni di Sposetti, z wynurzeniem naywiększey wdzięczności, a oraz i o trudnościach, iakie przy zupełnem dokonaniu planu organizacyynego pozostaią ieszcze do uprzątnienia.

Potem JW. Prezes i Członki obu Kollegiiów wykonali przysięgę.

Uroczystość dnia tego zakończył dany przez JW. Prezesa Schönermark obiad na 70 osób, na który zaproszeni byli Urzędnicy woyskowi i cywilni, tudzież kilku przytomnych tu obywateli szlachty.

Z Chersonu d. 2 Lutego.

(Z Gazety Hamburgskiey.)

N. Cesarz Rossyyski wydał pod d. 9 Grudnia r. z. względem Duchoborców, sekty, która dla różnicy swey wiary do znać musiała rozmaitych prześladowań, i która pochodzi zapewne od wygasłych w 8 wieku ieszcze Pauliscenow, następuiący pamiętny Ukaz do woiennego Gubernatora Chersońskiego:

Z obu WPana przełożeń do Ministra policyi względem oddalenia z Melitopolskiego powiatu w Tauryi Duchoborców, teraźnieyszego ich siedliska, wyczytuię, że WPan znaglony zostałeś do takowego przełożenia przez nadeszłe do WPana doniesienia o rzekomo nagannym życiu i niebezpiecznych dla społeczności zasadach i dążeniu tey sekty. Na takowe przełożenia i na nadeszłą od Duchoborców prośbę o opiekę przeciw uciskom, rozkazałem zastępcy Ministra policyi zasięgnąć dokładną wiadomość o sprawie Duchoborców, i uznałem za potrzebne zwrocić szczególniey WPana uwagę na początek i przyczynę prze-

niesienia się tey sekty z Słobodzkiey Ukrainy i innych guberniy do Melitopolskiego powiatu w Tauryi. Przeniesienie to nastąpiło, iak WPan wyczytasz z moiego pod d. 25 Stycznia 1802 rozkazu do owczesnego Guberaatora Nowey Russi Miklaszewskiego, częścią przez wzgląd na iey dawniey nieszczęśliwy stan, częścią też dla ochronienia iey od nieprzyzwoitych i niezasłużonych prześladowań względem iey wiary. Sekta ta iest tam dostatecznie odosobnioną, ażeby stykać się bezpośrednio miała z innemi mieszkańcami, i przez to zagrodzonem iest iey szerzeniu się. Rząd do którego ani z iedney, ani z drugiey strony przez wiele lat nie nadeszły żadne skargi lub doniesienia o zdrożnościach, miał przyczynę wierzyć, iż dotychczasowe środki są dostatecznemi. — Rożnienie się tey sekty od prawowiernego Grecko-Ruskiego Kościoła, iest w prawdzie obłąkaniem, które zasadza się na niektórych błędnych wyobrażeniach względem prawdziwey służby Bożey i ducha Chrystyanizmu; lecz nie zbywa iey na Religii, bo czci Boga, chociaż nie w właściwem rozumieniu. A przystoiż Chrześciańskiemu Rządowi przez surowe i okrutne środki, męczenia, wygnanie i t. d. nawracać obłąkanych na łono Kościoła? Nauka Zbawiciela, który dla uratowania grzeszników na świat przyszedł, nie może bydź przymusem i karą rozszerzana, nie może służyć na pognębienie tego, który ma bydź na drogę prawdy naprowadzony. Prawdziwa wiara może tylko błogosławieństwem Boskiem, przekonaniem, nauką, łagodnością, a mianowicie dobremi przykładami bydź rozkorzenioną; surowość nigdy nie przekonywa, owszem w uporze utwierdza. Wszystkie od 30 lat aż do roku 1801 używane surowe środki nie potrafiły wytępić tey sekty, ale przeciwnie pomnożyły ią ieszcze. Wszystkie te okoliczności okazują dostatecznie, iż przeniesienie Duchoborców nie może mieć mieysca, ale owszem należy ich zasłonić przeciw niezasłużonem uciskom z powodu ich wiary i wolności sumienia, w czem ani przymus, ani prześladowanie mieysca mieć nie powinny. Przez osiądzenie w innem mieyscu znaleźliby się znowu w przykrem położeniu, i byliby na samo obwinienie bez żadnych dowodów ukaranemi. Prawy Rząd nie postępuie w żadnym przypadku takim sposobem względem nikogo. I możeż prawowierny Kościół, chociażby sobie życzył obłąkanych na łono swoie przyiąć, pochwalać środki prześladowania, które tak bardzo przeciwią się duchowi iego Założyciela, Chrystusa zbawiciela? Przez ducha łagodności, ducha prawdziwego Chrześciaństwa może tylko bydź pożądany cel dopięty. Polecam zatem tę osadę szczególnieyszemu WPana dozorowi i pieczy. Nie zważaiąc na fałszywe doniesienia i bezuprzedzenia wniydzież sam w wszystkie mieyscowe okoliczności, rozważysz ich życie i postępowanie, i iako bezstronny Zwierzchnik, upatruiący użytku kraiu w dobrem mieniu powierzonych sobie poddanych, będziesz miał o niey staranie. Los tych osadników musi bydź ustalonym; czuć oni powinni, iż zostaią pod opieką prawa, a na owczas dopiero oczekiwać od nich można przywiązania i miłości od zwierzchności, i żądania zaprowadzenia dobroczynnych dla nich ustaw. Jeżeli WPan nie na samo oskarżenie, ale w istocie przekonasz się, że ci osadnicy ukrywaią zbiegów, że niewątpliwie odmawiaią ludzi od panuiącego Kościoła i swoiey nauczaią ich Religii,

na owczas moc prawa powinna bydź przeciw przestępcom wymierzona i takiey zdrożności położona tama. Za iednego lub kilku winowayców, nie może iednak cała osada bydź karaną. Podobne oskarżenia i obwinienia wymagaią ścisłego dochodzenia od kogo i z iakich przyczyn pochodzą. I tak wymienieni w przełożeniu WPana oba Duchoborcy, którzy po przeyściu do prawowiernego Kościoła obwiniaią całą osadę o występki i o złe życie, mogli to z złości i zemsty uczynić; a może też sami za występki byli z iey społeczeństwa wypchniętemi, lub opuścili ią dla kłótni i nienawiści. Podobne i iedyne obwinienia, zaledwo na słuchanie zasługuiące, nie powinny nigdy służyć za powód do przedsiębrania surowych środków, więzienia, zamykania i dręczenia tych, którzy nie zostali ieszcze o żaden zły zamysł lub zbrodnią przekonanemi. Dochodzenie występku takiego nawet człowieka, który się względem popełnienia onego stał podeyrzanym, tak następować powinno, ażeby nie winny bynaymniey natem nie cierpiał. — Ufaiąc WPana mądrości, szczerey dobrey Jego woli i gorliwości w służbie, przekonany iestem, że WPan przy dopełnieniu tego zalecenia, ściśło trzymać się będziesz podanych Ci tu przezemnie myśli, i oczekuię iak tylko bydź może naylepszego ich skutku. Nim ten nastąpi masz mi WPan obszernie donieść o przedsięwziętych przez WPana w tym celu środków, i o wypadku zastanowienia się Jego nad tą osadą od wzięcia iey pod bezpośrednią Jego staranność.

(pod.) ALEXANDER.

(Kogoż, czytaiącego to pismo, nie uderzy podobieństwo iego osnowy do listu Traiana do młodszego Pliniusza z powodu oskarżania Chrześciian? Lecz daleko w szlachetnieyszem brzmieniu, dane tu iest zlecenie, niżeli w iedynym wyrazie Traiana " *Conquirendi non sunt.* ")

Z Londynu d. 4 Marca.

Rozmaite okręty, które od początku do środka Stycznia z Martyniki do ziednoczonych kraiow Ameryki przybywały, doświadczyły trzęsienia ziemi. Sądzą, iż wszystkie dotychczasowe niesłychane burze i ustawne deszcze na Atlantyckiem Oceanie i w zachodniey Indyi skutkiem są tych natury wydarzeń.

Robotnicy przy kopalni węgli w Paulton w Sommersetshire, w liczbie około 3000, podnieśli w ostatni piątek formalny rokosz. Ządali powiększenia płacy i niechcieli robić. Nazaiutrz rano P. Hippesley zebrał iednak konną milicyią Sommersetshire, która otoczyła buntowników. P. John zapytał ich się czego chcą? Wyższey płacy odpowiedzieli. Kazał potem przeczytać ustawę przeciw buntowi. Buntownicy krzyknęli: Chleba lub krwi. Niech żyie Hunt! Lecz wkrotce odmieniła się rzecz; iak tylko 4 dowodców tey kupy pochwycono, rozeszła się reszta. W Irlandyi zaszły także z powodu drogości w różnych mieyscach zaburzenia i złupiono składy ziemniaków.

Rossyyski Ambassador Hr. Lieven wyiedzie za pozwoleniem swoiego rządu na 3 miesiące do Francyi. Tymczasowo Radca poselstwa Politica zawiadować będzie interessami.

Lord Clancarty, nasz ambassador przy Dworze Niderlandskim tu przybyły, miał u Xcia Rejenta audyiencyią.

Podług doniesienia parlamentowi wydatek dla korpusu Angielskiego we Francyi, wynosi rocznie 1 mill. 30,608 f. szt.

Królewiczowa Xiężna Kumberlandyi przyszła zupełnie do zdrowia i iuż się przeieżdza.

Gabinetowym rozkazem dozwolone iest wprowadzenie wszelkich towarów na wyspę Francuzką, wyiąwszy bawełniane materyie, żelazo, stal i wełnę. Obce towary zapłacą tylko 2 od sta więcey od Angielskich.

Przedmieście Londyńskie Southwark uchwaliło wczoray prośbę do parlamentu przeciw zawieszeniu prawa Habeas Corpus.

W wschodniey Indyi grasuie zaraźliwa gorączka.

Lord Prezydent Londynu chce przeznaczone podług zwyczaiu na wielkanocną ucztę 1000 f. szt. pomiędzy ubogich podzielić.

Wprowadzanie grochu i innych warzyw dozwolonem na 6 miesięcy zostało.

Z woysk naszych we Francyi powraca między innemi od każdego bataliionu gwardyi po 200 ludzi.

Ajent gospody Loyds na Maderze donosi, iż Portugalskie okręty, które chciały stamtąd odpłynąć, zatrzymane zostały, ponieważ wiele korsarskich okrętów rokoszanów Hiszpańskiey Ameryki około tey wyspy krążą. (Nie sprawdza się zatem pogłoska o zapadnieniu tey wyspy, gdyż powyższa gospoda maiąc tam swoiego ajenta, byłaby miała naypewnieyszą o tem wiadomość.)

Do parlamentu nadeszło wiele prośb przeciw zawieszeniu prawa Habeas Corpus. Lecz Ministrowie odsuwaiąc te prośby, twierdzili, iż niższe klassy ludu tak dalece uchybiaią winnego uszanowania rządowi i władzom, iż potrzeba nadzwyczaynych środków do zapewnienia powagi urzędnikom i władzom rządowem. Bill zawieszaiący powyższe prawo odczytany zatem był po 3ci raz w niższey izbie. P. Ponsonby żądał, aby zawieszenie to trwało tylko do 20 Maia, zamiast 1go Lipca r. b. do którego iest oznaczonem. Lecz dodatek ten większością głosów odrzucony został. P. Romilly wniósł iednak warunek, iż na rozkazie do uwięzienia osoby podeyrzaney powinno bydź 6 członków gabinetowych podpisanych, i że rozkaz iakieykolwiek władzy nie iest obowięzuiącym. Wniosek ten przyięty i bill ostatecznie uchwalonym został, ale musiał bydź do wyższey izby dla zatwierdzenia powyższego warunku posłany. Gdy d. 3 Marca przybył ten bill do wyższey izby dla zatwierdzenia rzeczonego warunku, zapytał się Lord Holland Lorda Kanclerza, czyli uwięziony będzie miał prawo lub wolność zaniesienia prośby do parlamentu lub Monarchy. Na odpowiedź Kanclerza, iż będzie miał. Lord Holland zapytał się daley, czyli uwięzionemu wolno będzie mieć pióro, inkaust i papier? Kanclerz odpowiedział, iż to z pierwszego iuż dozwolenia wynika. Lord Holland rzekł na owczas: iż iedno dobro, które ten bill w sobie zawiera, iest, że nie rozciąga się na Irlandyią. Grzeczność ta dla Irlandyi nie może bydź iak przyiemną. Lord Lauderale nie mógł poiąć iak rozumny człowiek z 26 nayniższey klassy ludźmi, którzy niedawno w Glasgowie poymanemi zostali, mógł ułożyć plan do obalenia rządu! — Bill i warunek do niego przyiętemi zostały. — W niższey izbie odczytany był powtórnie bill zabraniaiący buntowniczych zgromadzeń. Zawiera on następuiące warunki: Żądanie powszechnego zgromadzenia ludu powinno bydź przez 7 właścicielow pod-

pisane, i na kilka dni przed zgromadzeniem przez gazety ogłoszonem. Władze rządowe maią moc aresztowania każdego, ktoryby na takowem zgromadzeniu buntownicze czynił wnioski. Zgromadzenia ludu, które nie są przez 7 właścicielów lub przez szerifiów i urzędników zwołane, są przeciwne prawu skoro składaią się więcey iak z 50 osób. Zgromadzenia ludu nie mogą bydź odraczane. Towarzystwo Spenceanów ogłoszone iest iako przeciwne prawu. — P. Burdett prosił o przyięcie prośb przeciw zgwałceniom konstytucyi, które do izby przywiózł. (Na drabiniastym wozie przywiozł on do 600 prośb i kazał ie na kupę pomiędzy ławkami członków złożyć.) Niektóre członki postrzegły na tey kupie drukowane nawet prośby i wiele iedną nawet ręką podpisanych. Mówca żądał, aby P. Burdett odłączył prośby mogące bydź przyiętemi od tych, które bydź nie mogą, i radził aby tę rzecz do iutra rana odłożyć, co nastąpiło. — Bill zawieszaiący prawo Habeas Corpus otrzymał iuż Królewskie zatwierdzenie.

Z Paryża d. 4 Marca.

D. 2 b. m. był wielki ziazd u Dworu. Pomiędzy znakomitszemi osobami, które składały Królowi swoie uszanowanie, widziano także W. Podkomorzego Xcia Talleyranda, który iak Dziennik powszechny wyraża, rozpoczął znowu od 1 b. m. swoie urzędowanie.) Rodzina Królewska słuchała Mszy w zamku, potem była parada woyskowa. Monsieur przeieżdzaiąc około uszykowanych szeregów, powiedział niektórym z gwardyi narodowey wiele uprzeymych rzeczy. Piękna pogoda sprzyiała tey paradzie.

Król zamowić w Lyonie kazał za znaczną kwotę materyy iedwabnych dla przyozdobienia pałaców Królewskich i oprocz tego wyznaczył 8000 fr. dla wsparcia ubogich tamteyszych robotników.

Kościoł Stey Magdaleny, w którym znayduią się pomniki Męczenników rodziny Królewskiey, Ludwika XVI, Maryi Antoniny, Ludwika XVII. i Xiężny Elzbiety, ma oprocz tego przyozdobionym bydź naypięknieyszemi obrazami penzla Gerarda, Girodeta, Gros, Guerin, Prud'hon, Meynier i Werneta.

Most Ludwika XVI. (poźniey rewolucyyny) przyozdobiony zostanie posągami z Karraryyskiego marmoru Baiarda, Kondeusza, Tiurenna, Suger, Richelieu, Sully, Kolberta, Duguay Trouin, Duquesne i Suffrena.

Z Kale nadeszła przez telegraf przyiemna wiadomość o nadeyściu tam wielu okrętów ze zbożem.

Około Grenoblu zbieraią przeszło roczne zboże i wykopuią ziemniaki.

Rossyyski poseł, Hr. Pozzo di Borgo, miał onegday przypadek. Konie iego powozu przelekły się i uszły; on wyskoczył z powozu i ranił się w głowę o kamień. Już mu dwa razy krew puszczono.

W Walencyi w Hiszpanii wydany został rozkaz dzienny, że każdy mieszczanin noszący oręż, który oprze się straży, we 12 godzin obwieszony zostanie. W temże królestwie nakazane są modły za pomyślność ciąży w piątym miesiącu Krolowey.

Izba Deputowanych trudni się ciągle ieszcze budżetem i często bywaią bardzo burzliwe posiedzenia.

Z Bruxelli d 6 Marca.

Biskup Gandawski nie uczynił zadosyć wezwaniu stawienia się przed naywyższy sąd tuteyszy, ale na piśmie podał

przełożenie. Sprawa iego ciągnie się iednak mimo tego daley.

Miasta Rotterdam i Amsterdam maią bydź za wolno handlowe ogłoszonemi.

W. Xże Rossyyski Mikołay, brat naszey Następczyny tronu, oczekiwany w krotce iest, powracaiąc z Anglii, w głowney kwaterze Rossyyskiey w Maubeuge i w mieście naszem. — 6000 Rossyyskiego woyska, które wrocić ma do oyczyzny, nie poydzie lądem, ale wodą z Dunkierki tam się uda. — Prussakow odciągnęło iuż około 2000 z Francyi.

W wielu departamentach Francuzkich rozeszła się bezzasadna wieść, że w Anglii wybuchnęła rewolucyia, że tam płomienie wszystko ochłonęły, i że Xże Wellington z całym swoim korpusem udaie się z Francyi do Anglii dla wspierania rządu.

W Grenindze i wschodniey Fryzyi uderzyło także kilkanaście piorunów w wieże.

Nowe dzieło X. Pradta: "O osadach i teraźnieyszey rewolucyi Ameryki,, zawiera wiele wartaiących czytania rzeczy. Jeden z nayważnieyszych rozdziałów ma napis: "Możeż Hiszpaniia odzyskać swą Amerykę? &c.,, X. Pradt iest tego zdania, że Hiszpańska Ameryka utrzyma swoią niepodległość, co wnosi z mocnego charakteru mieszkańców. Okazuie niepodobieństwo dla Hiszpanii wysłania dostateczney siły do Ameryki dla podbicia tych osad. Dowodzi naprzykład, że iocio tysiączna wyprawa z Kadyxu nim tam doydzie, zmnieyszy się o 3cią część zdatnych do boiu ludzi. Co się tycze prowadzenia woyny przez rokoszanów tak mówi: "Niepodlegli (tak ich nazywa) nie będą całą siłą uderzać na Hiszpańskie woyska, ale tylko cząstkowo; podzielą ie, będą przed niemi umykać, znużą ie i nakoniec pobiią. Toż samo uczynią w Ameryce, co Hiszpanie w Hiszpanii uczynili; woyska Ferdynanda taki sam los spotka w osadach, iaki spotkał woyska Napoleona w Hiszpanii. Dany iest przykład i ten będzie naśladowany; ciż sami officerowie, dla których woyna w Hiszpani tak była zgubną, będą ią w osadach prowadzić; bo któż wątpić może, iż mnostwo officerów Francuzkich, innych woyskowych udało się na ow plac boiu, który dla chciwych szczęscia, sławy i bogactw, czego iuż w Europie nie znayduią, obszerne otwiera pole. Hiszpańska Ameryka ćwiczona więc iest przez dawnych wodzów Francuzkich i innych woysk w rzemiośle woiennem. Kto potykał się na równinach Kastyliyskich, potyka się teraz na równinach Mexykańskich, Paragwaiu i Nowey Grenady. Miranda, towarzysz Dumuriera, przełamał zaporę; tysiące wstępuią w iego ślady. Anglik Brown czyni z okrętami Buenos-Ayres niespokoynemi brzegi Mexyku, a dowodca garstki wysiadłych do Irlandyi Francuzów, Jenerał Humbert, urządza kupy w Mexyku, i t. d. — W 3cim rozdziale mówi X. Pradt o osadach Hollenderskich. Nie chcemy tu przystosować do niego słów, które mieszkaniec St. Domingo powiedział dawniey do członka konwencyi Paryzkiey P. Barnasse, gdy zdał w tym zgromadzeniu sprawę o wolności Murzynów: "Zdaie się iakobyś WPan z gór Delfinatu sądził o osadach.,, — X. Pradt twierdzi, iż Bonaparte przewidywał oddawna wybicie się na wolność Ameryki, iako naturalny wypadek.

DODATEK
DO № 24.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 23 MARCA 1817 Roku W NIEDZIELĘ.

Prezyduiący Towarzystwu Dobroczynności miał honor odebrać od JW. Miączyńskiego Kommissarza Pełnomocnego Nayiaś. Alexandra Imperatora Wszech Rossyy, Króla Polskiego następuiące wyrazy:

"Powierzona na ręce moie odezwa Towarzystwa Dobroczynności do Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla, Nayłaskawszego Pana mego, miłą była Jego Pańskiemu Sercu, przeiętemu zawsze nayżywszą chęcią niesienia ulgi cierpiącey ludzkości, i szacunkiem dla tych, co ku iey dobru wszelkie swe usiłowania łożą. Wyraźnym rozkazem Miłościwego Pana mego, obiawionym mi przez JW. Ministra Sekretarza Stanu, iestem upoważniony zapewnić Towarzystwo Krakowskie Dobroczynności, o szczególnych względach i uczuciach prawdziwey życzliwości Nayiaś. Cesarza i Króla ALEXANDRA. Mam się za szczęśliwego, iż iestem Organem tak wspaniałych zapewnień, które, iżbyś JW. Pan Towarzystwu oświadczyć raczył upraszam

Mam honor, &c.

Miączyński.

Od brzegow Menu d. 8 Marca.

Seym Niemiecki miał d. 27 Lutego 14te posiedzenie, na którem rzecz była o długu byłego Palatynatu, który wynosi 3,600,000 złr. Bawaryia i Baden prowadziły od roku 1803 z sobą spor, jile który z tych kraiow ma zapłacić, a żaden nic niepłacił.

Do kraiow Badeńskich i Wirtemberskich przychodzi teraz Renem wiele zboża z Hollandyi.

Minister Stein nie długo bawił w Stuttgardzie, i d. 4 do Frankfortu powrocił.

W Frankforcie liczą teraz 12,000 żydów, a całkowita ludność tego miasta, wraz z cudzoziemcami, wynosi 60,000 dusz.

Minister Pruski, P. Humboldt, nim na swoie poselstwo do Londynu odiedzie, przybędzie ieszcze raz do Frankfortu, dla ukończenia dzieła rozgraniczenia.

Od granic Tureckich d. 20 Lutego.

Podług naynowszych doniesień z Stambulu d. 10 Lutego, założono na tamteyszym warsztacie na początku bieżącego miesiąca z zwyczayną uroczystością w obecności Ministrow podwaliny na nowy woienny okręt o 74 działach. — Mowiono w tey stolicy o trzęsieniu ziemi w Jerozo-

timie, które w żydowskiey części tego miasta wielkie spustoszenia poczynić miało, a nawet i Grob Swięty, czyli kościoł, w którym się znayduie, uszkodzić. Biegała tamże pogłoska o niespokoynych poruszeniach na granicy Perskiey, do których miał dać powod złożony przez Portę z urzędu dowodca nadgraniczney twierdzy Baiasid, Ibrahim Basza, który uciekł do Perssyi i od nadgranicznego Tureckiego Wielkorządcy nadaremnie był żądany, poczem wpadli Turcy do granicznych mieysc Perskich i popełnili gwałty, za które mieszkaiący w Tebris Następca Perskiego tronu, Mirza Abbas, grozi uczynieniem sobie zadosyć zbroyną ręką.

Z Włoch d. 24 Lutego.

D. 20 b. m. w Rzymie Xże Alba, Berwick, &c. zaslubił się z Xiężną Gramond. Kardynał Baxari dał im ślub w domowey swoiey kaplicy, a świadkami byli posłowie Hiszpański i Neapolitański.

Jenerał Nugent mianowany został naczelnym wodzem całego Neapolitańskiego woyska. Król Neapolitański wyrokiem swoim z d. 7 Lutego przywrocił municypalności swey stolicy nazwisko senatu i wszystkie prerogatywy, iakie przed nieprzyiacielskiem zaięciem posiadała. Xże Ottajano mianowany został syndykiem tego miasta.

Wielu Włoskich officerów, którzy pod Miuratem służyli, szukaią teraz służby w Muzułmańskiem woysku. U Baszy Egipskiego, który urządza woysko na sposób Europeyski, znaleźli niektórzy służbę.

Z Stuttgardu d. 3 Marca.

Po uroczystem nabożeństwie, na którem znaydowali się NN. Królestwo, tayna rada i stany, zagaił dziś Król mówą posiedzenia zwołanego na nowo seymu. Po oddaleniu się J. K. Mci prezyduiący w tayney radzie Minister stanu, Baron Lühe, po mianey mowie oddał Prezesowi zgromadzonych stanów, Xciu Waldburg-Zeil-Trauchburg, proiekt nowey konstytucyi. Gdy Król powrocił do zamku, udała się do niego deputacyia od stanów, na którey czele znaydował się ich Prezes, dla podziękowania J. K. Mci za zwołanie znowu stanow i wynurzenia mu uczuciow wierności i przywiązania całego zgromadzenia. Król przyiął deputacyą nayłaskawiey, namienił o konieczności i pożytkach zgody maiącey iedynie za cel dobro ogólne, i powtorzył, że im skłonnieyszym iest do przychylenia się do każdego słusznego życzenia, tem mniey spodziewa się iakowego wniosku, któryby sprzeciwiał się dobru publicznemu. O godzinie 3 po południu dnia tego był w zamku obiad, na który wszystkie członki stanów były zaproszone, i razem z NN. Królewstwem i rodziną Królewską u iednego stołu siedziały.

Proiekt konstytucyi składa się z 337 paragrafów, do którego dołączone są 4 ustawy 1) O wolności druku; 2) O szlachectwie, stosownie do 14 artykułu aktu kongressu; 3) O dobrach kościelnych i 4) O uniwersytecie w Tibindze, i zawiera w treści: — Jedność i nierozdzielność składaiących królestwo kraiow. Król sankcyionuie, ogłasza i wykonywa ustawy; iest Naczelnikiem sprawiedliwości, władzy wykonawczey, siły zbroyney wczasie woyny i pokoiu; iest nietykalnym i może do iakiego bądź kościoła Chrześciiańskiego należeć. Przysięga w ten czas dopiero będzie Królowi wykonana, gdy zatwierdzi konstytucyią. Doletniość Króla iest lat 18. Tayna rada z óma mini-

strami iest ogólną administracyią. Wszystkie trzy wyznania Chrześciiańskie są iednakowo uważane. (Względem Żydów nic nie ma.) Wolność uczenia się w obcych akademiiach. Chcący iednak osiągnąć służbę kraiową, powinien przynaymniey rok uczyć się w kraiowey akademii. Wolność przenoszenia się. — Własność gminów iest nietykalna. Bez zgody stanów żadna ustawa nie może bydź postanowiona. Król ma prawo ułaskawienia. Kara konfiskaty maiątku iest na zawsze zniesiona. Lista cywilna postanowiona będzie na cały czas każdego panowania dla Króla i iego rodziny. Podatki stanowią stany. Posiedzenia stanów są publiczne. Król zwołuie ich corocznie. Dzielą się na dwie izby: do izby pierwszey należą reprezentanci ludu; do 2giey 1) głowy byłych Rzeskich Xiążąt i Hrabiów; 2) 13tu członków stanu rycerskiego; 3) Delegowani z obu powyższych gatunków szlachty, którzy chociaż nie są głowami rodzin, ale maią przynaymniey 5000 Złr. rocznego dochodu z dóbr w kraiu posiadanych; 4) 6ciu Protestanckich prałatów; 5) Biskup i dwóch Katolickich Xięży; 6) 4rech uczonych z instytutów kraiowych. Pierwsza izba, ieśli iey Król nie rozwiąże obierana iest na lat 6, ale członki iey mogą znowu bydź obranemi.

DONIESIENIA.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa, i iego Okręgu. — Podaie do wiadomości, iż Rządzący Senat Miasta Wolnego Krakowa i iego Okręgu, maiąc na szczególnym celu dobro Obywateli i mieszkańców kraiu, i chcąc podawać im wszelkie środki do polepszenia ich stanu, postanowił i zezwolił Uchwałą swą z dnia 9 Listopada roku 1816 do liczby Dziennika Głównego 3622 i Nru Oddział 1379 na odnowienie Prawa odbywania Jarmarków w miasteczku Nowa Góra, które na mocy wydanego mu w roku 1658 Przywileiu przez ś. p. Króla Jana Kazimierza od dawnych czasow odbywały się, i iedynie z powodu upadku Miasteczka tego od lat trzydziestu pięciu odbywać się przestały.— Stosownie więc do powyższego postanowienia Rządu odbywać się będą co rocznie cztery Jarmarki, to iest: Pierwszy, w Niedzielę pierwszą po święcie S. Agnieszki; Drugi, w Niedzielę po święcie znalezienia S. Krzyża; Trzeci, w Niedzielę po święcie S. Michała; Czwarty, w Niedzielę po święcie S. Tomasza Apostoła, lub w sameż dnie oznaczonych świąt, ieżeliby te wedle Łucińskiego Kalendarza w dni Niedzielne przypadały. Do czego stosowny Przywiley i taryffa poboru Jarmarcznego na dobro i podźwignienie Miasta tego przeznaczonego, a dopiero od 1go Czerwca 1817 do opłaty kupczących i kupuiących obowiązuiąca wydanemi zostały. Lubo przywiley Królewski równie pozwoliłby na targi co tygodniowe, te iednak z względu, iż tak częste z okolicznych włości zgromadzenie się ludu, staie się tylko przyczyną niepotrzebney od zatrudnień gospodarskich odrywki, i nie może bydź do potrzeb rolnika zastosowanym; mocą wyżey wspomnioney Uchwały Senatu na zawsze zniesionemi zostały. — W Krakowie dnia 14 Marca 1817 r.

Grodzicki.
Darowski.

Wydział Dochodów Publicznych w Senacie Rządzącym, Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Podaie do wiadomości, iż Młyn z Gruntami i Łąkami w Rakowicach na mocy aktu Licytacyi w roku zeszłym odbytey Engelbertowi Pulkert wypuszczony, z powodu niedotrzymanych przez tegoż warunków, powtórnie na Erbpacht przez publiczną Licytacyią w terminach 31 Marca, 15 Kwietnia i 1 Maia w Biórach Wydziału Dochodów odbywać się maiącą wypuszczonym będzie O warunkach Licytacyi i otrzymaniu rzeczonego Młyna, życzący konkurować o iego Dzierżawę w Biórach Kommissyi Włościańskiey powziąść mogą wiadomość. W Krakowie dnia 16 Marca 1817 r.

Linowski, S. P.
Gadomski, S. W.

Po nastąpioney w dniu dzisieyszym pierwszey Licytacyi przygotowawczey, sklepu między Bogatemi Kramami pod Nro 8 sytuowanego w Krakowie, w skutek Uchwały Rady Familii w Sądzie Pokoiu M. W. Krakowa Okręgu I. dnia 23 Stycznia r. b. przez Trybunał tuteyszy dnia 29 Lutego r. b. Nro 416 potwierdzone Licytacyia stanowcza tegoż Sklepu należącego w iedney połowie do Sukcessorów po Piotrze Brudkiewiczu pozostałych, a w drugiey, do wdowy Łucyi Brudkiewiczowey w dniu 12 Kwietnia r. b. 1817 w Kancellaryi podpisanego przy ulicy S. Jana Nro 466 będącey, o godzinie 9tey z rana nastąpi, a pierwsze wywołanie rozpocznie się od summy 4201 Złp. w monecie srebrney kurant na licytacyi przygotowawczey ofiarowaney. Warunki i zbiór obiaśnień do tey sprzedarzy należących, w Kancellaryi Podpisanego odczytać można. — W Krakowie dnia 15 Marca 1817 r.

Olearski, Pisarz *Akt.*

Ruchomości po niegdy Barbarze Wielogłowskiey pozostałe, iako to: Srebra, Zegarek, Garderoba, i niektóre sprzęty domowe, w skutek Rezolucyi Trybunału M. W. Krakowa z Okręgiem dnia 17 Marca r. b. do Nro 749 zapadłey, przez publiczną Licytacyią za gotową srebrną kurant monetę, w dniu 26 Miesiąca i roku bieżących w domu Sukcessorów Cywińskich pod Nro 9, sprzedawane będą. — W Krakowie d. 19 Marca 1817.

Olearski, Pisarz Akt.

Bracia Häusler, ogrodnicy Wiedeńscy przybywszy tu z znaczną ilością szczepionych drzewek owocowych w różnych gatunkach, iako też z krzakami rożnych gatunków Róż ogrodowych i miesięcznych, polecaią się Prześwietney Publiczności. Skład ich znayduie się na Podgórzu pod Nro 1 pod znakiem Jelenia.

Kapłan podeszłego wieku, posiadaiący doskonale ięzyki Niemiecki i Łaciński, i początki Francuzkiego, Arytmetykę, Jeografiią, Historyią, &c., który był długo plebanem i nauczycielem Młodzieży, i iest różnych dzieł autorem, życzy sobie kondycyi Nauczyciela. Ktoby takiego potrzebował, raczy się zgłosić do Redakcyi Gazety Krakowskiey.

Pewna osoba pragnie dowiedzieć się o Justynie Eleonorze de Weissel, rodem z Rössel w Warmii, gdzie teraz się znayduie. Ostatnie iey mieszkanie było w Warszawie. Uprasza tak oney, iako też ktoby o niey wiedział, aby przez miłość bliźniego za zwrotem kosztów, raczył donieść o teraźnieyszem iey pobyciu do P. Nathmüllera, Kupca na Podgórzu przy Krakowie.

Podaie się do publiczney wiadomości, iż w Oberży Szydłowskiego przy Ulicy Floryańskiey pod liczbą 504, a to dla dogodności powszechney, będzie od dnia 15go Marca r. b. otwarta Traktyernia (Table-d'hote,) i śniadanie, rownież dla Abonementow miesięcznie: wszystko za mierną cenę. — Do tego trunki, Kaffa, Poncz, Piwo, iako też Wina różne: Węgierskie białe i czerwone od złotych 2 do 6 dukatow butelka; toż samo Francuzkie od złp. 3 do 6. Vindegraff zł. 3 do 4 oprocz zagranicznych Win, Madera, Malaga, Alikant, Pedroximenes, Szampańskie, Renskie stare, z rożnych gór, iako to: Hohheimer, Johanesberger, Steinwein &c. &c. tu znayduiących się, a to za cenę podług wartości.

W nadmienionem domu są pokoie do naięcia na trzecim piętrze, miesięcznie pokoy po zł. 15. toż na drugim piętrze okna na dziedzieniec, miesięcznie pokoy złp. 18 z meblami, i łużkiem, a to antycypando do opłacenia, przytem ma się honor zaręczyć wszelką spokoyność domową oraz wszystkie wygody.

Dnia 24 Marca r. b. o godzinie 9tey ranney przy ulicy Floryiańskiey pod L. 535 tu w Krakowie na drugiem piętrze różne sprzęty, iako to Stołki, Stoliki, Kanapy naywięcey daiącemu za gotową srebrną monetę przez publiczną Licytacyią sprzedane zostaną. O czem chęć kupienia maiących uwiadomia się — W Krakowie d. 8 Marca 1817.

Jan Kanty Kowalski, Kom.